

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi 3
hirdetések alkuszintulányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 80 kr.

Második Pusztaszer.

Debreczen, nov. 26.

Az első Ezredévet eltemettük.

Fényes, ragyogó gyáspompával kísértük sirjába.

Koporsója körül ott ragyogtak hosszú életű folyamán létesített alkotásának fényes czimerpaizsai: az Ezredévi Országos kiállítás tündéri szépségű tárlatai.

Ma már az első Ezredév bajával, bujával, dicsőségével, alkotásaival, reményeivel, csalódásaival egyetemben a múlté, az emlékezeté.

Fuitt!

De az idő, ez a mindent megemészítő éhes óriás, a mely az első Ezredévnél kezdeteinek első percze óta elmulásának utolsó pillanatáig szakadatlanul ásta és készítette, nem ismer pihenést, nem ismer megállapodást, nem még csak határvonalat sem. Az örökkévalóságot alkotó apró pillanatok átmenet nélkül olvadnak egymásba, tagadáshá véve a múlt s jövő fogalmát s megtestesítve az örök jelent. A valóságnak egyetlen időalakzata van: a jelen. A múlt, az csak volt, a jövő az csak lesz, s ki tudja, mily en lesz!

Mindazáltal a nemzetek életében a múlt és a jövő fogalma nem azonos a physikai lét két irányu negatívójával. Ránk nézve a múlt nem pusztán eltűnt korszakok visszaverődő sugara, a jövő nem csupán bekövetkezendő századok előre vetődő árnyéka. Nemzetünk múltja az az áldott talaj, a melyből jelenünk élőfaja táplálkozik: nemzetünk jövője az a magasabb, tisztább, levegő-ég, hová életfánk ezerágu koronája folyton fentebb emelkedik.

És bár, mint mondók, az idő a maga végtelen futásában nem ismer pihenő állomásokat, nekünk, a kiknek életét fukar kézzel kimért maroknyi fővényszem jelzi azon az örökre perczegő órán, nekünk jól esik arasznyi lételetünket pontos részletekbe osztani be, s emlékeztető jelekkel látni el azokat a momentumokat, a melyek physikai lételetünkre különösebb vonatkozással vannak.

Az alkotmányos nemzetek hivatalos élete a törvényhozásban jut kifejezésre. A törvényhozás működése szabályozza a mi nemzeti életünket is.

Nem soroljuk most fel azt a rengeteg bünt, a melylyel a nemzet valódi érzületének a tiszta és törvényes megnyilatkozását meggátolta a most uralmon lévő kormányzati rendszer. Vesszük a tényeket úgy a mint vannak.

A nemzet maga határozott a maga sorsa felől újabb öt esztendőre. A magyar nemzetnek törvényeszerű képvisellete már felsereglett országunk fő, és királyunk székvárosába, a tündéri szépségű Budapestre, s ma hallgatták meg koronás királyunk ajakáról a második Ezredévet hivatalosan megnyitó beszédet.

Az új országgyűlés megnyitása óriási jelentőségénél fogva messzire fölibe emelkedik minden eddigi országgyűlésnek, mert ma van a legelső alkalom a világtörténetben arra, hogy egyezer éves alkotmányos államot a jogfolytonosságelvénél fogva a honalapító Árpádegyik törvényes utóda, a legalkotmányosabb királynak nevezett I. Ferencz József fejedelmi szavaival hivatalosan átvezeti lételetének második évezredébe.

Sejtelmünk sinos e sorok írása közben a királyi megnyitó beszéd szó szerinti szövegéről, de alkotmányos értékünk azt sugja, hogy, — ha magyar emberek sugalmazták a Felső beszédét ennek a gondolatnak pregnans kifejezésre kell jutni az 1896—1901-diki országgyűlést hivatalosan megnyitó szavakban.

Enélkül a gondolat nélkül üres lenne a leggazdagabb tartalmu beszéd is; míg ha ez a gondolat illendő ünnepies formában kifejezésre jut benne, enyhítő irként hathat sok fájó sebére szegény, megtépett nemzetünknek.

Ilyen gondolatok közt irtuk, a ma megnyitott új országgyűlésre gondolva, jelen soraink címével ezt a két szót: **«Második Pusztaszer.»**

Ó, bár igazi pendantja volna ez a „második» amannak az «elsőnek!»

Az első pusztaszeri országgyűlés néhány cikkből álló törvénye, a melyet akkoron még csak írásba sem foglaltak, elegendő erővel birt arra, hogy nemzetünket és hazánkat — »per varios casus, per tot discrimina rerum» — egy ezredéven át — »megfogyva bár, de törvenem» képes legyen meg — és fentartani.

Az új ezredév legelső törvényhozó gyűlésétől ugyanazt várja a következő századok egymást felváltó nemzetéke.

Egyben a mai országgyűlés képe nagyon hasonlít az első pusztaszeri

gyűléséhez: abban, hogy nincs vagy alig van benne ellenzék.

De ha ezt a hasonlatosságot az igazság bonczoló késével elemezem, a fájdalmas különbségeknek egész légiója tolul vizsgálódó szemem elé.

Az első pusztaszeri gyűlésen a nemzet igazi érdekei, a magyar fajnak, mint ilyennek fentartására irányuló törekvések forrasztották össze a sziveket s a hét vezérnek közös edénybe csorgatott vére az egységes nemzeti szellemnek, a minden idegen befolyástól független magyar hatalomnak volt jelképe és pecsétje.

Ma az u. n. kompakt többség szintén a hatalom fentartását tűzte ki ugyan élete egyetlen feladatává, de — horrendum dictu! — nem a nemzet hatalmának, hanem a saját hatalmaskodásuknak a fentartását egy idegen; hogy ne mondjuk ellenséges állam érdekeinek szolgálata céljából!

A mi ebben az óriási többségben önczél, — az nem a nemzeti, hanem csakis a magán vagyon gyarapításával van összefüggésben.

Egy dividendára spekuláló érdekszövetség lépett a nemzet javát önzetlenül szolgáló és munkáló parlament helyébe.

Az első »szeret» «pusztán» kötötték honalapító őseink s a pusztáról hangzott el a virágzó városok későbbi jólétének legelső »legyen» szava, a magyar birodalmat megteremtő legelső kérés.

A második évezred legelső országgyűlése a világ egyik legszebb városában nyílik meg. Ne adja az Isten, hogy az ott most felhalmozott erkölcsi rothadék megtámadja nemzetünknek életérős fáját, mert ha ez megesenék, pusztább lenne hazánk az első Pusztaszer-nél, mert most már a végső pusztulás pusztája nyelne el bennünket.

Ha van a ma megnyitott országgyűlés tagjainak szivében egy csepp tiszta magyar vér, azon legyenek, hogy ez a nagy jelentőségű, új Ezredévet megnyitó országgyűlés méltó párja legyen annak a legelső »pusztai»-nak, melynek szilárd fundamentumán állott fel eddig is szeretett hazánk, dicső Magyarországnak.

Magyarok Erős Istene! Hadur! Te légy Vezére Népednek a jövőendő ezredéveken át is!!

Dr. Nagy Zsigmond.

A közigazgatási bíróság. A közigazgatási bíróság szervezéséről szóló 1896. t. cz. január elsején életbe lép. Az élebeléptetési rendelet ma jelent meg a hivatalos lapban B a n f f y Dezső báró miniszterelnök aláírásával.

E törvénynek tudvalevőleg az a célja, hogy a közigazgatási életben előforduló vitás esetekben intézményi védelmet nyújtson a polgároknak; ezen ut. kiszélesíti a panaszjog körét olyan esetekre is, amelyekben az eddigi jogorvoslatnak nevezett középfoku közigazgatási eljárásnál nem volt helye panasznak, vagy a melyek csak hatósági föllebbezéssel voltak megtámadhatók, vagy a melyeknél a magánfél csak akkor föllebbezhetett, ha az alsó és középfoku hatóság határozata nem egyezett meg.

Ez az új intézmény lesz a közigazgatási bíróság, amelyről az összes közigazgatási és azzal egyben másban kapcsolatban levő állami hivatalok vezetőinek megküldött élebeléptetési rendelet elmondja, hogy a most működő pénzügyi közigazgatási bíróság ebbe az új bírósági szervezetbe olvasztatik, úgy azonban, hogy annak különálló II-ik pénzügyi osztálya lesz; külön pénzügyi döntvényhozási joggal felruházva: hasonlóképpen a bíróság I. általános közigazgatási osztálya szintén önállóan hozza döntvényeit és elvi jelentőségű határozatait, melyek aztán az illető osztályban működő tanácsokra nézve az egyes kérdések eldöntésénél mindaddig kötelezők lesznek, míg azokat újabb osztályi határozattal meg nem válkoztatják.

Az új bíróság tulajdonképpen az első hetekben csupán pénzügyi jogvitás kérdésekben fog dönteni, mert a többi általános közigazgatási ügyekben, csak 1897. évi január elseje után hozandó alsóbbfoku hatósági határozatokra nézve bir. hatáskörrel, mint végérvényesen döntő bíróság.

Mint tudva van, az 1896. évi XXVI. t. c. II. fejezetében taxative föl vannak sorolva azok a közigazgatási ügyek, melyekben az

ujjonnan föllállítandó közigazgatási bíróság dönt.

Amely ügyek tehát ebben a törvényben felsorolva nincsenek, azokban az eddigi hatóságok fognak továbbra is dönteni.

Ugyancsak a törvény minden egyes esetben megmondja, hogy mely hatóság határozata ellen kell intézni a felebbezést.

Ebből következik, hogy a jogorvoslat keresésénél előbb ki kell meríteni az előző hatósági fokokat.

Igy tehát megtörténik, hogy a közigazgatási bíróság I., II., III., sőt még a IV., V., VI. fokon dönt.

Igy pl. a községek és magánosok közti illetőségi vitás ügyekben a következők a forumok:

Főszolgabíró, alispán, közigazgatási bizottság és a közigazgatási bíróság. — Idáig utolsó fokban a belügyminiszter döntött. — Ugyanígy a forum a községi legtöbb adót fizetők névjegyzékébe fölvetel vagy törlés esetében is. A cseléd és munkásügyben, ha a közigazgatási bizottság határozata lényegileg egyezett az alsófoku határozattal: akkor nem volt föllebbezhető, most panaszt lehet ellene beadni a közig. bírósághoz.

A most kiadott végrehajtási rendelet különösen nagy részletességgel foglalkozik a közigazgatási panaszjoggal, felvilágosítást adván a panasz beadásának helye, módja, a panaszirat kellekei, tartalma, felszerelése, a panaszbeadási határidőre stb. ezenkívül az igazolási kérelem, a panasz fölfüggesztése iránt.

A közigazgatási folyamatban eljáró hatóságnak a hatáskör és közérdek védelmére érvényesítendő kifogása, valamint saját köz- és vagyóügyeinek védelmére szolgáló intézkedései; a panasz beadásának hatálya; a közigazgatási hatóságok szerepe a bizonyítási eljárásban mind körül vannak írva, a hatóságok képviselete a közigazgatási bíróság előtt a határozatok kézbesítési módja, a bírósági

határozatok végrehajtása, szóval az egész bírósági eljárás, a közigazgatási bírósági perrendtartás is.

Az országgyűlés megnyitása.

— Budapesti levél. —

Budapest, nov. 25.

Ködös, novemberi napra virradt a főváros, egyhangú szürkeség takarta el az utcák siető népét. — Mindenki ment a maga dolga után, a nélkül, hogy egyébre gondolt volna. Pedig ma nyitották meg az országgyűlést. — Mások az egész ország kíváncsian várta, ma még a Sándor-utca is üres volt.

Csávossy Béla, a legkedvesebb háznagy üdvözölte nem a t. Házat, hanem a t. képviselő urakat. Az a kulcsig ez a hivatalos megszólítás. Aztán felkérte Janicsáry Sándort hogy foglalja el az elnöki széket.

Mikor az éljenek lecsillapultak, melyekkel a képviselők a korelnököket üdvözölték, Janicsáry Sándor örömet fejezte ki, hogy a második ezerev első országgyűlésén ő lehet a korelnök. Üdvözli a képviselőket.

A balmezőkön olyan kellemetlen érzés szaladt végig a második ezerev első országgyűlésének az említésénél.

Aztán kijelölték a korjegyzőket. Zichy Jakab gróf, Mezőssy Béla, Feszty Béla Perényi Zsigmond báró, Pongrácz Anzelm gróf és Bély László találtattak a legfiatalabbnak.

Funkciója csak az egy Bély és Lászlónak volt, a ki folyékonyan és senhangon olvasta fel a miniszterelnök következő átiratát:

Ő császári és apostoli királyi felsége a folyó hó 23-ára egybehívott országgyűlést folyó hó 26-án déli 12 órakor méltóztatik

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

ANYÁM EMLÉKE.

Gyakran megjelenik előttem,
Elkö tüzött szellemed —
Édes jó Anyám.
Ha csapás sújt és csüggedek,
Szeretettel, te gondot
Viselsz most is rám.

Mint őrizéd álmaidat
Bölcsöm felett aggódva
Drága jó Anyám.
Áltatgató dalaidat —
„Aludj baba” —, mintha még
Most is hallanám.

Szelid, jóságos arczodon,
Ha bánat fellege ült,
Édes jó Anyám;
Most érzem, most tudom csak,
Hogy azt, — egyedül csak én —
Én okozhatám.

A reménymelylyel rám nézél
S jövőm igazgatád —
Édes jó Anyám:
Elűzte a bú felleget,
S örömet hozott neked:
Érted alkonyán.

Sokszor hallám hála imád,
A mit ajkad rebege
Drága jó Anyám:
Köszönöm néked Istenem,
Hogy megadtad érnem azt,
Miről álmodám.

Gyermeked, a kit szeretél.
S kiért mindent áldozál

Édes jó anyám:
Emlékedet kegyeltem,
Szeretettel őrizi meg, —
Hiven s igazán.

Bár a sors ez zsarnok kényur,
Gyakran bánja fradat —
Drága jó Anyám:
De te mondad: „Bizva bizzál.”
Meggít a jó Isten
Csak imádkozzál.

Most is gyakran gondolok
Tanácsadó szavadra, —
Édes jó Anyám:
Szinvenbe véstem azokat,
Miket szent örökségül
Hagytal te reám.

Tiszteld embertársaidat
— Szépeny segitsd — te mondad
Drága jó Anyám:
Letörött könnyek számát,
Te javadra írja fel, —
Mennei Anyám.

A becületet őrizd meg,
S légy igaz: Igy tanítál
Édes jó Anyám:
Kerüld a bünt, s járj mindig
A magad s ne a masok
Kétes tanácsán.

Légy mindenha Istenfélő
S imádkozzál te mondad
Drága jó Anyám:
Ah ment az ő kegye nélkül
Életed olyan, — mint a
Háborgó hullám.

Igy tanítál, ugy oktátál
Anyai szeretettel

Édes jó Anyám:
Szavaidnak igazsága
Végellen: óh mert most is
Gondot visel rám.

Karjaim közt végeztetted be
A te példás életet,
Drága jó Anyám:
Ajkad utolsó szava is,
Mellyel lelked elszállta,
Áldást adott rám.

Óh örködj s légy továbbra is
Sorsom védő angyala
Édes jó Anyám:
Mert az élet gondokkal terhes
Küzdelemben szellemed
Védhet meg csupán.

Legyen könnyű az a halom,
Mely borítja testedet —
Drága jó Anyám:
Legyen áldott a te lelked
Ott fent és itt emléked, —
Édes jó Anyám.

Vántsá György.

Szegény család.

Irta: Pátray.

— A »Debreczen» tárczája. —

Betalalta ez alatt a szerény férce az a párolgó étket. Leült ő is az asztalhoz. Öszszetette a férj két kérges kezét, hasonlóképpen cselekedett a feleség s a gyermek, elmondta az Uri imádságot, utána családja. Ugy vett a tából. Az anya adott gyermekének, ugy otték együtt egy tányérból.

a királyi várak nagytermében ünnepélyesen megnyitni.

Miről van szerencsém a képviselőház t. kormányelnökét hivatalos tudomás és a képviselőház értesítése végett az idevonatkozó szertartási rend több példányának közlése mellett oly hozzáadással értesíteni, miszerint a fentebbi ünnepélyes alkalommal diszöllőny, a nagykeresztek szalagjaival, katonáknál a szolgálati jelvényekkel lesz viselendő.

Megjegyzem egyuttal, hogy az országgyűlés ezen ünnepélyes megnyitása előtt, az említett napon délelőtt 11 órakor a királyi udvari kápolnában istentisztelet fog tartani melyen az országgyűlés tagjai — a menynyire ezt a hely megengedi — szintén részt fognak venni.

Fogadja t. korelnök ur kiváló tisztelettel őszinte nyilvánulását.

Budapest, 1896. évi november 22-én.

Báró Banffy.

Ezután nem kevésbé közmegelegedéssel felolvasta a fogadásnál követendő szertartást, melyet tegnap közöltünk.

A naprend ezzel ki volt merítve, ámde Komjáthy Béla szólásra jelentkezett és pártjának helyeslése közben a következő előterjesztést tette:

T. képviselő urak! Velem egy nézetben lévő barátaim megbizásából kijelentem, hogy mi az országgyűlés megnyitására ünnepén nem jelenhetünk meg. (Helyeslés a szélsőbalon.) Nehogy e kijelentésünket bárki is félreérthesse, vagy esetleg félremagyarázhassa, néhány szóval kötelesek az állásfoglalásunkat indokolni. (Halljuk! Halljuk!) Meggyőződésünk szerint a magyar országgyűlés a magyar nemzet törvényeinek megfelelően, csak ott nyitható meg, ahol a törvényhozás ülésezik. (Helyeslés a szélsőbalon.) De nem jelenhetünk meg azért sem, mert a királyi várpalotában törvényeink ellenére és a magyar nemzet önértetének megsértésével a sárga-fekete zászló van kiűzve. Mi a szent korona iránt köteles tisztelettel és hódolattal viseltetünk; mi a magyar király jogait mindenkor tiszteletben tartottuk és tartjuk és azokat mindenki vel szemben megvé-

deni igyekszünk; mi a korona hatalmát és fényét előkarjuk mozdítva és mindenkit, aki ellenkező irányban halad, a haza ellenségeinek tekintünk. Tesszük ezt természetesen törvénytiszteletből, meggyőződésből, nem pedig meghunyászkodásból és tulhajtott lojalitásból. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Meg vagyok győződve, hogy ő felsége a király is bír érzékkel a magyar nemzet önértetére iránt és tiszteletben tartja annak minden jogait. Ha ennek dacára is történtek és történnek oly tények, melyek alkalmasak a nemzet önértetének megsértésére, azért a megrovás csak a tanácsadókat illeti. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az egész világban, ahol parlamentáris rendszer van, a törvényhozást a fejedelemmel egy rangú tényezőnek tekintik. Ennek a kifolyása, hogy a koronás fejedelem nem tartja a korona fényével ellenkezőnek, ha a nemzetgyűlés termében nyitja meg az országgyűlést. Ez fájdalom nálunk másképp van, mert hitünk és meggyőződésünk szerint a korona tanácsai, kiket a törvény azért tesz oda, hogy a nemzet önértetére is figyelemmel legyenek, sohasem adtak a koronának oly tanácsot, a minőt kellett volna. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ennek bizonyítéka a közel múlt. Mint a korelnök ur is mondta, az egész nemzet örömmünnepeket ült, de örömlőket megkeserítette az, hogy a magyar király, bár népnek szeretete környezte, meg sem jelent meg a nemzetgyűlésen — De ettől eltekintve, ismétlem, azért sem jelenhetünk meg, mert a királyi palotán, mely középület, a magyar törvény értelmében csak magyar nevezeti lobogó lehet. Az nem privát tulajdona senkinek. Tehát addig, míg ott az a zászló van — nem vitatom, hogy az családi színe, vagy a római birodalom színe, csak azt vitatom, hogy nem magyar — mi ott nem jelenhetünk meg. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Alig múlt el pár pillanat és Bánffy Dezső, aki úgy látszik, még mindig hurutos, mert folyton zsebkendőjével volt elfoglalva, elváltaszkodásra hajlandóan állott asztalukja előtt:

T. képviselő urak! Nem látom helyén valónak, hogy itte alkalommal, kiváltképpen néz-

ve, vitatkozásba bocsátkozunk. De nem látom helyén valónak azt sem, hogy a képviselő ur ez alkalommal újabb messzebb menő követelésekkel lép fel az országgyűlés megnyitási ünnepéjéért, mint éppen partja a múltkor. Nem ismerhetem el indokolt voltát a sérelmeknek e kérdésre vonatkozólag a mulban, nem ismerhetem el jogosságát ma, mert t. urak, hogy áll a dolog:

— Hát a kétfejű sas a fekete-sárga zászló? mordult a jobboldalfelől Thaly Kálmán.

Bánffy — nyilván a hurutja miatt — nem hallotta a kifogást és csak mondta tovább:

Hát t. uraim, én nem ismerem el jogosságát ezen kívánságnak; nem ismerem el azt, mert törvényeink azt nem rendelik és alkotmányos életünk hosszú gyakorlata egyebet alapított meg. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Nincs tehát jogos sérelem abban, hogyha egy hosszú gyakorlatnak megfelelően, és nincs megalázkodás benne, az országgyűlés menjen a felséghez, a felség szájából a trónbeszédet a királyi várból meghallgatni, (Helyeslés a jobboldalon) és nem ismerem el jogosságát többi kifogásának sem.

Madarász József képviselő ur ez előtt öt évvel, midőn az elnöki székből ült, megemlítetté azt, hogy mit kíván.

— H i s z e z k é s z ü l t b e s z é d : — kiáltotta közbe, óriási derűtséggel keltve, Bolgar Ferencz.

Bánffy pedig folytatni kezdte a hurutia köhécselt, de csakhamar újra belékezdett beszédébe:

Elmondotta Madarász József ur, hogy nem vezetheti oda fel a képviselőházat, mint korelnök, mert ő felségének környezetében olyanok is vannak, kiket ő törvényeink értelmében ott látni nem óhajt. És t. uraim, hogy áll ma a dolog? (Halljuk! Halljuk?) Ő felségének 1893-ban hozott határozata következtében intézkedés történt az iránt, (Zaj a szélsőbalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől) — a mit a t. urak, azt gondolom, mindaján tudnak, — hogy ilyen ünnepélyes közjogi alkalmakkor kizárólag magyar közjogi tenye-

Hamar készen voltak az egyszerű étellel. Szegény ember vacsorája nem tart soká.

Ugya kedvesem! Jósikából nem lesz dolgos ember, töré meg a csendet a nő.

— Hej galambom, sokat törtém én már ezen a fejemet, sóhajtott a férj.

— Ur lesz. Tiszteledő ur!

— Kedves feleségem, sokat kell addig nélkülözni, szenvedni, míg Jósikából pap lesz. Elég kijut addig a könnyekből. Gondold meg, a tees urnak is mennyi kell fizetni a fiáért. — Meg a tiszteledő ur is hányszor mondja, hogy mily sokba kerülnek a fiai. Hol veszünk mi annyi pénzt, a menyinyiért a tudományt adják.

Odahúzódott a feleség férjéhez s nyaka köré fonta karjait.

— Jó az Isten! Majd csak megsegít. Mondta hittel. Ugye édesem, taníttatni fogjuk? Mond édesem: Igen!

Megsókolta ismét a feleség férjét s szeliden kérőleg szemébe nézett.

A kis fiu csak nézte szüleit s jól esett látnia, mily igen szeretik azok egymást. Tudta, hogy róla beszélnek, de azt nem, hogy mit. Azt még nem fogta fel észszal, hogy mily nehéz küzdelmek vannak reá, ha tanul, de örült, hogy ily nagy bizalommal van apja iránta s hogy tudományos pályára szánja.

— Akármennyit kell is túrnóm, bármennyit kell is szenvednem és ha éjjel nappal kell is dolgoznom, mégis megmutatom, hogy az én fiamból tanult ember lesz. Elég keserves ez a mezei munka, az ember majd agyontöri magát, még sem tud előbbre vergődni. Szegény kicsi fiam, hát ő is erre az életre legyen kárhóztatva? Tanulni fog s ur lesz belőle. Nem kell akkor azzal a gondolattal feküdnie: mit eszem holnap, azon gondolattal kelnie: mit ad a családjának enni.

— Ej kedvesem, ne olyan komoran. — Nekünk sem kellett még éhesen nyugalomra mennünk. Ő neki is lenne anyyija, a menynyire szüksége lesz. Tudod, hogy meg van írva: Ne agódjatok a ti eltetek: mit egyetek, mit igyatok, sem a ti testetek, mibe öltözködjétek. Tekintsetek az égi madarakra, mert azok nem vetnek, sem nem aratnak, se a csürbe nem takarítanak, mindazáltal a ti menyneyi Atyátok eltartja azokat. Mi rólunk sem feledkezett meg s hiszem, hogy ezután sem feledkezik meg.

— Igazad van édesem, de a kinek semmije sincsen, mégis nehéz annak az élet.

— Nekünk sincs semmink. Nekem te, nekem én, mindkettőnknek gyermekünk s mégis elégedettek vagyunk.

— Mégis jobb szeretném, ha fiamat jobb sorba hozhatnám.

— Az is meg lesz Isten segítségével. Ugye édesem?

Még jobban magához szorította a nő férjét s megsókolta szerelmesen, éppn úgy, mintha csókjával akarná a bánatot arczáról elűzni.

— Meg lesz s mi elégedettek vagyunk, édesem. Így ni.

Szólt a férj s visszaadta az ölelést, százszor a csókot. Még kis fiuknak is jutott belőle.

— Édes fiam! fordult aztán az atya fiához — szeretnél-e tanulni?

— Szeretnék édes apám!

— Szeretnél-e olyan ember lenni, mint a tiszteledő ur?

— Szeretnék — mondá a fiu örömtől s meghatottságtól remegő hangon.

Az anyának könnyek csillogtak szemében — De sokat kell ám szenvednem, míg kitanulsz, mert mi szegények vagyunk.

Könny csillogott a fiu szemében, halovány orcája kipirosult s fényleni látszott. — Ihlettségében ezen emlékezetes szavakat mondta:

— Luther Márton szülei is szegények voltak, mégis kitanult. S ha annyit kell is szenvednem, mint Luther Mártonnak — édes apám, én mégis tanulok.

Az édesapa néhány hivatalan könnyet törölt ki szeméből. Kisajtolta az öröm s a fiu nem is elhatározása felett való lelki megelégedés.

Az anya könnyei is kicsordultak s könnytel szemmel, remegő hanggal hívta magához kis fiát.

— Jöjj ide kis fiam, hadd csókolom meg azt az okos kis szádat! Jöjj ide szentem, édes mindenem!

Szemlesítve simult a kis fiu anyjához. Érezte, hogy nem érdemelt ennyi dicéretet. Édes anyját megölelve, éppn úgy, mint tőle látta, mikor édes apját öleli, megsókolta és mondogatta:

— Édes anyám! Kedves anyám!

És simogatta édesanyja arczát puha kis kezecskéivel.

Az apa meg csak szeméit törölgött örömeiben.

Ha eddig boldognak érezte magát a kis család, mostani boldogságánál szobbet, jobbat, még a mennyországban sem képzelt.

Nem képzelhetett, mert ott volt közöttük a mennyország.

(Vége.)

zők, a magyar zászlós urak vegyék körül ő felségét.

Ma így van ez és ha méltóztatnak meg nézni az ünnepélyek sorrendjét, akkor azt fogják találni, hogy ottan ő felségét senki más nem veszi körül, mint tanácsadói és azon zászlós urak, kik a magyar törvények értelmében hivatva vannak ottan lenni. (Ugy van! jobbfelől.)

— Ott van a főhadsegéd is; az pedig nem magyar! javította ki T h a l y Kálmán a Fehérvári oldala mellől a miniszterelnököt, a ki most már felelt, de milyen furákát: T h a l y Kálmán képviselő ur azt mondja: ott van a főhadsegéd. Igenis ő az egyetlenegy nem magyar közjogi állást betöltő egyén, de azt gondolom, hogy ennek ottléte egészen jogosult.

A másik sérelem a zászlókérdés (Halljuk Halljuk!) Hat. t. urak, az 1848: XXI. t. cz. 2. §-ának megfelelően (Derűtség a szélsőbaloldalon) a királyi váron legett a mult ünnepélyek alkalmával és lengeni fog most is, Magyarország színeit viselő zászló Magyarország, hogy úgy mondjam: közös czimerével, a meny nyiben S z e n t I s t v á n király birodalmának czimere van azon z a s z l ó n, azonkívül ott leng a Horvát-Szlavon-Dalmátországek színeit viselő zászló is, a mi azt gondolom, jogos és végül a közepén ott van a felséges ur, a királyi család czimerét viselő zászló-standard, a melynek jogosan ottlétét kétségbe vonni nem lehet. A király ezen áltamtól, mely monarchikus állam, melynek dinasztija van, amelyet szeretettel, tisztelettel és ragaszkodással övezünk, azt gondolom, t. Ház, jogosan — mondhatnám — megkövetelheti, hogy a királyi család színeit viselő zászló is ott kitűzve legyen. (Élénk mozgás a szélsőbaloldalon.)

Ily körülmények között, t. Ház, bárha ezen első ülést alkalmasnak nem tartom, hogy vitatkozzunk, úgy vélem, sem nem indokolt, sem nem jogos azon kijelentés, melyet Komjáthy t. képviselő ur tett, hogy ezen megnyitáson partjával megjelenni nem fog.

A jobboldal, azaz, dehogya jobboldal, a félhold alakú kormánypart, kiadta az első élénk helyeslést. A szélsőbaloldal nevetett, a nemzetipárt padosaiból pedig felhangzottak az első Hochok!

K o m j á t h y Béla röviden válaszolt. Ezt mondta:

T. képviselő urak! Midőn előbbi kijelentésemet tettem, hogy az jogos és indokolt volt-e, annak elbírálását nem bízom a t. miniszterelnök ural. (Mozgás és zaj jobbfelől.) En azt jogosnak és indokoltnak tartom és ha helyén levő volna itt a kérdés megvitatása, most is betudnám törvényeinkből bizonyítani, hogy amit a miniszterelnök ur mondott, törvényeinkkel homlokegyenest ellentézik. Ez alkalommal csak ennek a kijelentésére szorítkozom, máskor majd lesz alkalom a miniszterelnök ural e tekintetben vitatkozni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ezután nem történt már semmi.

J a n i c s á r y Sándor kijelentette, hogy a legközelebbi ülés pénteken d. e. 10 órakor lesz, melynek tárgyát a trónbeszéd felolvasása fogja képezni és ezzel az ülést berekesztette.

A mandátumokat mikor kell beadni, kiállították egyszerre feléje a terem minden részéből.

— T u d j a a z ö r d ö g, felelt a jovialis korelnök röviden, de legalább magyarul es az új Ház hangos kacagás közben hagyta oda a nemsokat ígérő prémiért.

Költségvetés, új szervezet.

Városi őszi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, november 26.

Élénk érdeklődés mozgalmá hullámzott a teremben már 9 kilencz óra előtt. Mikor a

megnyitás ideje elérkezett, már telve volt a terem.

Kevéssel 9 óra után nyitotta meg a közgyűlést gr D é g e n f e l d József főispán ki megnyitó beszédében hozta tudomására a közgyűlésnek a K e r t é s z János és társai indítványának beadását s a jelen közgyűlés napirendjére kitűzését. Aztán a polgármester jelentését vették tudomásul.

Ezután rögtön felállt dr. B a k o n y i Samu s indítványozta, hogy a beadott önálló indítványt a szervezési szabályzatra érkezett belügyminiszteri leirat után, és a költségvetés előtt tárgyalják. Ezt elfogadták.

Miután a Klobusiczky Béla kérvényét elutasították, a viriliseknek nem épen szabályszerűleg megállapított végérvényes névsorát jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztetni rendelték, elhatározták, hogy a kilépő bizottsági tagok helyét decz. 23-án töltik be s választási elnökökül megválasztottak: Az I. Hatvan utcai kerületben elnökül; L e n g y e l Imre, helyettesül és segélyére: V e c s e y Viktor és J u h á s z Ignác.

A II. pesterfiai kerületben elnök: P a p Ferencz helyettesei B é k é s s i László és P o n g ó Lajos

A III. Csapó utcai kerületben: elnök: N a g y Ferencz, helyettesei: dr. O r b á n József és B i h a r i István.

A IV. Kossuthutcai kerületben elnök: S z a b ó Kálmán, helyettesei: R i c k l Antal és Nemethy Sándor.

Az V. Varga utcai kerületben elnök: V á c z i István, helyettesei: D a l m y László és K e s z e y József.

A VI. piacutcai kerületben elnök: dr. K e m é n y Mór, helyettesei: S e r l y Ede és M y a r m a t h y Lajos.

A belügyminiszter leiratának s a tanács erre vonatkozó javaslatának felolvasása után:

B a k o n y i Samu dr. kijelenti, hogy a jóváhagyást tudomásul veszi ugyan, de a tanács javaslatát, mint törvénytelen el nem fogadja. Ugyanis a törvény értelmében a szabályzat kihirdetés után 30 nappal hajtható végre, tehát a választás az 1886 XXI. toz. 11 §2. bekezdése alapján csak mátol számított 30 nap múlva hajtható végre: ha tehát Debreczen városa ezzel ellentétbe helyezkedik ám tegye, de ez a törvényvel világos ellentétben áll.

M á r k Endre után gr. D é g e n f e l d a választást és költségvetés megállapítását csak előintézkedésnek tartja.

J u h á s z Ignác: Márk Endre úgy szólalt fel, mint a logika bajnoka, de azt nem jól applikálta, mert a törvény nem türi meg a Márk Endre logikáját mert a szabályrendeletnek végrehajtása nem a tisztikar beállítása, hanem maga a tisztujtás. — Ez annyira egyszerű, hogy tovább fejtegetni képtelenség. Ezért B a k o n y i indítványát fogadja el.

B é k é s s y László után B a k o n y i Samu felel Békésnek, ki vissza akarja a b o n y o d a l m a k é r t Bakonyira hárítani a felelősséget, s hangsúlyozza hogy a bonyodalmakat a tanács követte el, a törvény 17 §-a ellenében mely a költségvetést ok. 31-ig belügyminiszterhez felterjesztendőnek rendeli s bármiféle elnöki kijelentesre hivatkozik Márk Endre: ezt a szabályzatot csak ma hirdették ki.

A fölállással edöntött szavazás után elfogadták a tanács előterjesztését.

Ekkor felállt J u h á s z Ignác és konstatálta, hogy a szervezési szabályzatot még ki nem hirdették. Ezt ugyan elmagyarázták, de ez a dolog nem változtat.

Ekkor kezdte olvasni V a r g a Károly jegyző B a k o n y i Samu dr. és társai lapunkban már ismertetett indítványát.

B a k o n y i Samu dr. hangsúlyozza, hogy ő, mint a szervezési szabályzatot előkészített bizottság tagja nehéz helyzetben van, midőn ezen általa is aláírt indítvány támogatására felszólal, de elhárítja magáról a logi-

kálanságot, mert nem tudhattuk, hogy e fizetésemelések ennyire magas közterhekkel jár, holott Debreczen városának igen igen sok más sürgős szüksége van, ott van a vízvezeték, közegészség, a kultúra s ami legfőbb, az egyetem kérdése, melyre 2 millió tőke megszavazása van indítványozva s most ennek a tőkének megfelelő kamat községi adóból a tisztviselők fizetének emelésére lesz fordítandó. Vajjon van e Magyarországon több municipium, mint Debreczen, hogy egyedül a tisztviselők fizetésének emelése végett hozta volna be a községi adót? Ajánlja az indítvány elfogadását.

Z á d o r Lajos hosszabban foglalokzik ugz Bakonyi beszédével, mint az indítvánnyal s annak a teljes mellőzését indítványozza.

M á r k Endre után

B i h a r i István sajnálatosnak mondja ezt a mai rendszert, mely csak a gazda terheit emeli, míg a hivatalnokoknak állandó fizetése van.

J u h á s z Ignác Márknak megadva a feleletet, hangsúlyozza az indítvány egyedül raczionális voltát.

S z. S z a b ó László a kivonultakra zudított odiumot visszahárítja a benmaradakra s hangsúlyozza, hogy a több kiadás egyharmadát az új tisztviselői állás k emésztik fel, holott mindössze 1600 ügdarabot nem képes a jelenlegi tisztikar egy év alatt elintézni s 24 új állást szerveznék.

D é g e n f e l d gr. csúri csavarja a kérdést s szerinte az indítványban magában sincs logika.

N a g y Zsigmond dr. felolvassa a törvényt s kéri kijelenteni, hogy a tisztviselők nem szavazhatnak.

D é g e n f e l d gr. nem látja azt fenforogni.

S z. S z a b ó László bizonyítja, hogy a kár emeléséről, akár leszállításáról van szó a fizetésnek, az a tisztviselőket érdekli.

Dégenfeld: hiszen tisztujtás lesz!

B a k o n y i Samu dr. hangsúlyozza, hogy a törvény világos szavaival ellentétben akarja az a főispán magyarázni. A főispán azt mondta, kérdés, megválaszlatnak-e a mai tisztviselők, vagy nem: ha a tisztviselők szavazni fognak, akkor ő mondja, hogy csak ugyan kérdés lesz s vegyék így a felelősséget a vállukra ók s felszólítja a tisztviselőket, hogy ne szavazzanak.

D é g e n f e l d gr. Zádor Lajos és Márk Endre a napirendről levételt indítványozták, azért azt teszi fel szavazásra. (felkiáltások: ilyen nem volt!)

S z. S z a b ó László kívánja, hogy a Márk Endre indítványa előtt az írásos indítvány tétessék fel szavazásra.

B a k o n y i Samu dr. ismétli Márk Endre szavait ki egyene-en kijelentette, miszerint ő napirendi indítványt tenni nem akar. Ezek után csak azt jelenti ki, hogy az elnöki székben hatalommal kijelenteni mindent lehet, de a napirendről levétel a tisztviselőket közvetlenül érdekli, ismétellen felszólítja a tisztviselőket, hogy ne szavazzanak. — (Egy hang: Eláll!) A tisztviselői karból hangzott, hogy eláll? Ez még szomorubbá teszi a kérdést.

K o v á c s József hangsúlyozza, hogy a napirendről levétel és mellőzés más kérdés.

D é g e n f e l d gr. akik az írásban beadott indítványt mellőzni kívánják igen nem el, akik elfogadják nem em-mel szavazzanak.

B a k o n y i Samu; A kérdés ilyen fellejtése ellen felelbezz.

A névsort V é r t e s s y István főjegyző olvassa, az i g e n n e l szavazókat R o n c s i k Lajos I. aljegyző, a n e m m e l szavazókat V a r g a Károly II. aljegyző fogja jegyezni.

Az eredmény a következő:

I g e n n e l, azaz a n a p i r e n d r ő l levétel mellett szavaztak:

Abrahám László tiszti főügyész, Aron Miksa, Aron Jenő; Dr. Balkányi Miklós, Bec-

bert Manó, Beke Imre, Berger Henrik, Békessy László, Bezler Károly közgyám, h. árv. elnök. Boczkó Sámuel rendőr főkapitány, Bauer Ignác, Csicsó Lajos, Dragotta Miklós, Erber Vilmos, Fodor József, Fried Emil, Fried Daniel, Fried Leó, Gergely Antal adópénztárnok, Géressy Kalmán, Györfly Aladár, Hanke Lajos gyámpénztárnok, Harmath Gergely, Hajdu Gyula tanácsnok, Hajdu Ignác, Hutflész Kázmér, Illésy Gyula h. jegyző, Kardos László, Kaszanyitzky Endre, Király Gyula tanácsnok, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Konez Ákos, Konez Elek, Koszorus Lajos, Kovács Lajos tanár, Körner Adolf tanácsnok, Lengyei Imre, Liedermann Mihály, Malatinzky Ferenc Márk Endre, Mayer Emil, Máthé Miklós házépítész, Dr. Medgyaszay Dezső árvaszek ülnök, Medgyaszay Miklós aljegyző, h. árv. ü. Medgyesi Lajos számvevő, h. közgyám. Miskolczy Jenő, Mihálovits István, Moskovics Jenő, Muraközy László, Nánássy Miklós alapítványi pénztárnok, Nemes Kálmán, Paksy Imre, Pálffy Ferencz, Pálffy Gábor, Dr. Popper Alajos, Reichmann Armin, Rencsik Lajos aljegyző, Dr. Sárvary Gyula tiszti főorvos, Serli Ede, Simonffy Imre polgármester, Sthal Géza id. főmérnök, Stern Győző, Szabó Sámuel, Szabó Gábor, Szentkirályi Tivadar, Szikszay Lajos, Szilágyi Károly, Szűcs Mihály tanár, Tárkány Péter, Torday Gábor, Tóth István, Tüdös József szv. Dr. Ujfalussy József, Zádor Lajos, Jóna Dániel, Varga Ferencz, Varga Károly aljegyző, Váczy János Vágó Andor Vecsey Imre tanácsnok, Vecsey Viktor, Vértessy István főjegyző, összesen 84-en.

Nemmel azaz az indítvány elfogadása mellett szavaztak: Alföldi Gábor, Dr. Bakonyi Samu, Balogh István, Bartha Dániel, Bácsi András, Id. Banyai István, Bihari István, Dicsőfi József, Ekli Gábor, Harangi Sándor, Hódy Béla, Kálmán András, Kéki Sándor, Ifj. Kertész István, Kertész János, Keszei József, Kiss Balint, Kiss Mihály, Dr. Kocsár Gábor, Kovács Lajos timár, Kovács József, Kövesdi János, Kurucz Miklós, Kulcsár Gábor, Márton Imre, Ménes András, Móri Ferencz, L. Nagy Balint, Nagy Zsigmond, Németi Sándor, Otrokoci Végh János, Óri Mihály, Pető István, Polgári Sándor, Pongó Lajos, Riesz Henrik, R o c h l i t z A r t h u r, S e r e s András, Somogyi Pál, Sz. Szabó László, Dr. Sz. Szabó József, Szabó Gábor, Szilágyi Balint, Török Balint, Zöld Mihály, Jámbor Ferencz, Jámbor István, Jnhász Ignác, összesen 48-an.

E szerint a beadott indítványt 84 szóval 48 ellenében a napirendről levették.

A közvilágítás ügyében tett tanács elöterjesztést B a l k á n y i Miklós a napirendről levétetni kívánja s a januári közgyűlésre áttenni.

N a g y Zsigmond dr. ezt a kérdést már tovább halasztani nem hajlandó, mert egy városnak sincs oly rossz és drága gáza mint nekünk, azért záros határidő alatt kívánja az ügyet lebonyolítani.

Z á d o r Lajos után B o c z k ó S. főkapitány jelenti, hogy a közvilágítás ügyében kiküldött bizottság működik, de megállapodni nem könnyű.

M á r t o n Imre a tárgyalást márcz.-ra kívánja halasztani.

F r á t e r Imre az elhalasztást nem adhatja meg, mert a gázgyár már a közegészségre sem fordít figyelmet, aminek más oka nem lehet, minthogy gyantából állítják elő a gázt.

A költségvetés tárgyalása következett melyet a B a k o n y i Samu dr. óvása után részletes tárgyalás alapjául elfogadta a többség.

A részletes tárgyalás során N a g y Zsigmond dr. felvilágosítást kér az iránt, miként lehet megállapítani azt, hogy a j ö m l e n d ő terméshől épen 1000 forint áru szénát fognak meghagyni a lovak? A főszám-

vevő felvilágosításai után ezt a tételt elfogadták s utána még néhányat s a közgyűlést 1 óra után holnapra halasztották.

Ujdonságok.

* A zár alól feloldott Debreczen. — Hónapok óta van zár alá véve Debreczen s ez alatt az idő alatt megakadt városunkban a forgalom. Kimondhatlan károkat okozott ez nekünk, de végre valahára ez állapotnak vége van. A földmivelségi m. kir. miniszter táviratilag értesítette a várost, mely szerint Debreczen-t a szarvasmarhák között fellépett száj és körömfájás miatt elrendelt zárlat alól feloldja s így a mai naptól fogva a keddi napokon tartatni szokott állatvásárok (szarvasmarhák és lovak) megtarthatók lesznek. Mint örömmel jelenthetjük a sertésvesz is szűnőfélben van városunkban, s így var. remény, hogy nem sokára a sertészárlat alól is fel lesz oldva Debreczen.

* Debreczeniek Miskolczon. A miskolczi keresk. és iparkamara f. hó 29-én vasárnap déli 12 órakor tartja meg nagy ünnepélyességgel házfelavatási ünnepélyét. Képvisele lesznek e fényes és nagyszabású ünnepélyen a kereskedelmi és iparkamarák, — azonkívül ott lesz D á n i e l Ernő m. kir. kereskedelmi miniszter, V ö r ö s L á s z l ó államtitkár és a kereskedelmi miniszteriumnak több osztálytanácsosa is. A debreczeni keresk. és iparkamara részéről S z a b ó Kálmán elnök és dr. K i r á l y Ferencz titkár vesznek részt az ünnepélyen, kik már szombaton epuláznak Miskolczra.

* Halálozás. Vettük és részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: — A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a legjobb anyának és anyósának néhai özv. Krancsesdi Derakassy Mányhertné szül. Karpovics Viktoriának életének 70-ik, övegyiségének 16-ik esztendejében, a halotti szertések ájtatos felvételé után, folyó hó 25-én est 1/4 9 órakor történt gyászos elhunytát. Draga halottunk hült tetemei folyó hó 26-én pénteken délután 1/2 4 órakor fogtak a Szent-Anna utcza 2547. számú háztól, a róm. kath. egyházi szertartása szerint, a Szent-Anna utcza temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szert. miséaldozat folyó hó 28-án, szombaton reggel 9 órakor fog az egek Urának bemutatani. Végtisztességtételére a jó barátokat és ismerősöket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1896. November 26. Gyermekai: Dr. Krancsesdi Derakassy László és neje szül. Lengy Mária; Dr. Derakassy István; Krancsesdi Derakassy Nelli, Janka, Ete és Jolán. Az örök világosságfényeskedjek neki!

* Szavaló és felolvasó estély a főiskolában. A magyar irodalmi önképző társulat által rendezett szavaló és felolvasó estély nagy sikerrel, mint anyagilag teljesen sikerült, s annak leforgásáról részletes tudósítást, helyszüke miatt holnapi számunkban hozzuk.

* Boross Bálint halála. Szatmárról táviratozza tudósítónk, hogy B o r o s s Bálint a város diszpolgára, Szatmárnak 17 éven át volt országgyűlési képviselője, ma reggel, 78 éves korában meghalt. Boross Bálint 1892-ben maradt ki a képviselőházból. Ismert a akja volt a parlamentnek s egyik legtehetősebb hiva a kormányának. A szavazásokról sohasem hiányzott s lelkes kormánypartisága révén az éleztlapok állandó alakja lett, magashomlokával sima, gömbölyű fejével, mint Fejbőlöntő Bálint Eppen az országgyűlés megnyitása napján hunyt el s halála híre nagy részvétet keltett a szabadelvű pártban. Szatmár város középületein gyászlobogók hirdetik a diszpolgár

elhunytát. — Az l h u n y t e s a l á d j a a következő gyászjelentést adta ki, Gődény Imréné szül. Boros Julianna és Fényes Péterné szül. Boros Zsuzanna, mint testvéek, családjaik és a szélesen kiterjedt rokonság nevében is a legmélyebb fájdalommal jelentik, hogy Nagyváradi B o r o s Bálint egykor Szatmárvármegye szolgabíráját Szatmárnémeti sz. kir. város polgármestere s 18 éven át országgyűlési képvis. több vasut igazgatósági tagja és alelnöke, a szatmári evang. egyház főgondnoka és tanügyi bizottságának elnöke; utóbb városi törvényhatósági és közig. bizottsági tag, Szatmárnémeti sz. kir. város diszpolgára s b. f. hó 25-én, hajnali 11 órakor, életének 78. évében, 8 napi szenvedés után időelőbban elhunyt. A megbaldogultnak földi részei 27-én, d. u. 2 ó. fognak az evang. egyház szertartása szerint a Kossuth Lajos utcza 14. számú gyászháztól a szatmári evang. ref. temetőben örök nyugalomra letéetni. — Szatmár, 1896. nov. 25. Áldás s béke poraira.

x Nagy megtiszteltetés érte a kőbányai polgári serfőző részvénytársaságot melynek az ezredéves országos kiállítás jurytanácsa a legmagassabb kitüntetést, melyeggyáltalán adhatott, a diszoklevelet adományozta és pedig nagyban való gyártás haladás és kitűnő minőségért. Ezen kiváló kitüntetés annál nagyobb értékkel bír mivel az összes kiállítók közt egészben csak száz diszoklevél lett kiosztva s az országban a kőbányai polgári serfőző részvénytársaság vol a egyetlen serfőző, mely diszoklevelet nyert. Ebben az illetékes tényezők legmagassabb elismerése nyilvánul, mely az elért kiváló eredményekért méltán illeti ezen vállalatot a mely tisztegi Freund Vilmos vezérigazgató kitűnő vezetése alatt a sörpar. terén ily rendkívüli haladást tanusított.

Táviratok.

A trónbeszéd.

Budapest, nov. 26. (A Debr. ered. táv.) Ma déli 12 órakor fogadta a király az országgyűlés tagjait a megállapított szertartással. A felvonulás előtt a Matyas templomban mise volt, melyet V a s z a r y hercegprímás celebrált.

Maga a trónbeszéd száraz, semmitmondó általánosságokban mozog. Bizalommal üdvözl az országgyűlés tagjait s felhívja figyelmüket a rájuk várakozó fontos feladatokra: a vám- és keresk. szerződésre, a közözügyi költségek arányára, a bankügyre, a fogyasztási adók egyenlő rendezésére.

Bizton reméljük — ugymond — hogy kölcsönös méltányossággal mérlegelve a létező viszonyokat, mindkét félnek anyagi érdekeit, szemelőtt tartva azon nagyfotosságu, mondhatni, a monarchia nagy hatalmi állását érintő politikai érdekeknek, melyek mindezen kérdések gyors megoldását teszik kívánatossá sikerülni fog mindezen ügyeket kellő időben közmegegyezésre rendezni. Nem kételkedünk benne, hogy önköz hazafias buzgalommal közrefognak ebben működni. Aztán felsorolja a többi teendőket, köztük a közigazgatási reformot, a k a t h. k o n g r u á t szövevényes javaslatot, a kath. kongregát a lelkesek anyagi helyzetének javítását. Javaslatoikat iger a gazdaság és kereskedelem, a folyamatszabályozás, telepítés, katonai büntető perrendtartás stb. Aztán végül Isten áldása, kéri munkájukra.

A főrendiház elnöke.

Budapest, no. 26. (A Debr. ered. táv.) A főrendiház elnöke legújabb hírek szerint Tóth Vilmos egykori belügyminiszter, volt közös főszámszéki elnök lesz.

Kiállítók a királynál.

Budapest, 1896. nov. 26. (A Debr. ered. táv.) Delután 2 órakor A p p o n y i L. gr. udvarnagya a király elé vezette a kiállítók küldöttségét. A király igen szivesen válaszolt a hódolásra. Ő felsége este elutazik.

Színház és zene.

Az üdvöske.

Debreczen, nov. 26.

Tegnap este újra opererette előadás volt színházunkban Andran bájos zenéjét hallottuk az Üdvöske bűvös hatalmáról mely méghozza a szerencsét minden házhoz ahová lábat betesz a mely meghozta tegnap estére Komjáthyak is a felt hazat.

Maga a darab sokkal ismeretesebb közönségünk előtt, semhogy annak foglalatába kellene bocsátkoznunk, térjünk tehát az első előadásra mely nem volt minden tekintetben méltó a darabhoz és zenehez. Valami unottság ült a színpad felett s ez annál inkább érezhető volt mivel kettős virágboréta is keltette fel érdeklődésünket Kaposi Józsa iránt a kiazim szerepet játszotta. Azonban szerény nézetünk szerint csak játszotta, de meg nem játszotta, a mennyiben, mint ha elfeledkezett volna eddigi megérdemelt tapsokkal koszoruzott sikereiről legfőképen a tegnapi bokréta tetején ülő galamb által is képviselt s eddig benne különösen is dicsértük szerénységéről; játékában tuzásokba, merült. Kar pedig eddigi művészi csapását elhagyva színpadi viselkedésében, legyen arról meggyőződve, hogy egy szemernyi kedvesség és uszta hang többet ér a tuzásokban s magassabb pikantériákban gyönyörködők örömmel osztott tapsainál.

Kállay Lujza (Tiametta) bokréta nem kapott, hanem annál inkább tündökölt tolettjeiben. Ugy első, mint második felvonásbeli öltözete remek volt a szövés és szabóiparnak egyaránt, — amivel azonban nem akarjuk azt mondani, hogy tegnap elert sikeréhez éneke semmel sem járult. Ellenkezőleg, azép hangjává! tegnap is aratot tapsokat, de az általános nyomott hangulat alól az ő játéka sem kivétel.

A férfiszereplők közül első helyen Békessy (Bippo) emelendő ki, különösen a II. felvonásbeli Saltarello szerepében.

Rubos (Fridelini) elég ügyesen játszott, de nem emelkedett ki a közép szerepéből egészen a III. felvonásig, mikor általános kellemes meglepetésre olyan bravour ariát énekelt, hogy teljesen lefagyverezte az iránta némely tekintetben még mindig elfoglalt közönséget. Kar, hogy egyes urak nem hallották. A komikusok: Sziklai (Rocco) és Follinusz (fejedelem) mókáikkal keltettek egy pár derűtséget, de ők sem voltak elemükben.

A karok sem a régi jók voltak. **Fejő.**

Anyai szív.

Berátságatlan őszi nap volt. A lassan szítáló esőben alig járt valaki. Fázva bandukoltam a bokáig érő sárban s gondolkodtam; arra gondoltam, hogy nincsen a világon káposc mely a lelkét össze kösse, hogy tán nincsen is lélek?

Arra gondoltam, hogy szerelem nincs is igazán, hogy csak gyönyörhajhászás az, meg arra, hogy adiffugiunt a micicadiscum faecesicatis — elfutnak a barátok, ha eljő a nagy fekete szombat, mikor eljönnek a sötét nyomor napjai. Tépeldéseim között egy halottas menet jött velem szemközt.

Egyszerű, fekete festett koporsót cipelt a kopott halottas kocsis, a kocsis káromkodva ütötte lovát. Valami csodálatosan, megdöbbentően szegényes temetés volt az, két gyermek fujt a koporsó előtt valami gyászos nótát, — a kocsis után egy öreg, öregasszony ballagott.

Az öregasszony úgy zokogott. Redős, sovány arca, vörösré sirt fájt szeméi még az én részvételem is fölkeltek — pedig hiszen nekem nincsen is szívem — Szomorú temetés volt — az ócska fekete mantilos öreg asszony megmegrázkódott a fájdalomtól, a zokogástól...

Már fél óra óta várta a hadnagyot Margit, az a nagy fekete szemű leány.

Lázasan lüktető szívére mérhetetlen keserűség vonaglott át és sápadt arcára gyúlt össze Szabálytalan bájos arc volt. A szemében volt valami szokatlan tűz, melz égetett lelkesített — földre sujtott. Keble fehér volt, mint a Medici Venusé.

Az anyja mosóné, napról-napra ugyan, de elég tisztességesen éltek, egy üzletben volt a varróleány. Ott látta meg a hadnagyot. Tizenhárom éves, bohó lányzive első szerelmével megszerette, azzal a makacs, követelő gyermek — szerelmmel, a melyvel csak egy fiatal lány tud szeretni. Beleszólte az alakját az édes leányálmába, álmolta ölelését, forró csókjait, álmolta, hogy szeretik egymást édes, tiszta, igaz szerelmmel, édes vágygyal földöntuli kejjel.

Az az édes tiszta szerelem — no az csak a leányálmokban fordul elő. De mégis — a hadnagy is megszerette. Megszólította az utcán, haza ki-érte — a leány olyan boldog volt. Édes tüzet gerjesztett benne egy-egy beszédes kezzorítás, egy-egy vágyó tekintet. — Aztán beszélt is neki édes behizelgő hangon, hogy érte el csak, hogy megmenheli a kárhozattól — ha szereti, őrangyala lesz — sok más a mint oly szívesen elhisz egy osoba szerelmes leány. — Szerelméről álmolni — hisz az még nem bűn — gondolat magában. — Kért tőle virágot, hajfűrtöt, legyottot, most itt varja a leány s a férfi késik.

Megjött. Forró volt a csókja, forró az ölelése, nem érezte rajta a leány, hogy menyasszonyától jó, a kit ép így ölelt, ép így csókolt. Boldog volt — hiszen a gyönyör boldogság ad az öröm csak a fenekén van a pohárnak. Eh mit — szerették egymást, nem törődve a sivar multal, nem törődve a bizonytalan jövővel, nem törődve semmivel a világon — éltek a jelennek, az édes, rózsás jelennek — s a lángoló csókban feledtek mindent: anyát, menyasszonyt — feledték az egész üres ostoba világot.

Hanem másnap n'yan bánatos, olyan seled lett a szép Margit Kérdezte az anyja, mi a baja, azt felelte, csak a feje fáj, úgy zug, úgy zug, jó volna pihenni. Pihenni! Ha olyan könnyű lenne elütni, elmúlni, mint egy hervadó virág, mint egy mélabus madárdal — megpihenni hosszan, csendesesen. Leánytársai is csodálkoztak rajta: máskor ha valami szemtelenkedő ficsur megszólította az utcán hart czias kedvvel felelgetett vissza neki, moskonyk szöktek a szemébe, remegve sietett haza pihenni, nyugodni — feledni.

Napról-napra fogyott, sápadt, oda oda kószalt késő estig. Egyszer betéved a templomba.

Fényesen ki volt világítva, új párt adtak össze. Egy kicsi szőke leány volt, meg az ő hadnagya — a pap áldólag terjeszté ki kövér kezét.

Margit hámult, a fásultság megdöbbentő merevségével a szemében sirni sem tudott már. Talán nem is érté az egész jelenetet. Csak azt érezte — a mint vesztét az eb is megérzi — hogy neki most már vége van.

Vége a szép alomnak, vége a szerelmenek — talán az életnek is vége. Érezte, hogy oda van minden a miért eddig élt, minden a miben hitt, reménykedett — hogy neki most már le kell bukni a sárba, honnan — tudta nagyon jól — nincs föltámadás. Zúgó fejjel hagyta el a templomot. Soká bolyongott ezáltal, mit se tudva, követve valami öntudatlan ben-ő hangot.

Mire hazáért éjtél is elmúlt. Az anyj. fenn várta szidással fogadta elmondta rossz lánynak, felcsattanó hangon a szemébe:

— Hol jártál a hadnagy szeretőddel?

Az bitte a szemé ég ki...

Élté az anyja, bolyongott, elbujdosott. Nem tudta hova legyen a nagy sötét éjszakába? Egy emeletes, fenyés házban akkor is fenn voltak — oda ment be Adjanak szállást csak az éj le — könyörgött — adtak neki szállást.

Elmondták, hogy ne menjen máshova, ot meglehet hálói. Mily szerencse, hogy vannak könyörületes szívu embernek, kik szegény, sorsüldözött leányoknak menedéket adnak. S Margit ott maradt. S a jóléteből annyiszor visszakivánczolt a szegénységbe, hol gyakran főzött, gyakran éhezett — a hol lány volt, szép tiszta, ártatlan.

Egyszer nagy beteg lett. Szaggatott, vékony köhögés tört elő beteg melléből, ajkán megjelent az első vérezepp. Jött az orvos, kijelentette, hogy tovább nem maradhat. Fel-szedte a batyuját s ment.

Beteg volt a teste, be eg volt a lelke — haza vágyott az any. házába. Nem bánta, ha le is szidja, meg is veri, csak még egyszer csókolhassa a kezét, csak a lábnyomát mert mást nem érdemel ő, a gonosz, bukot leány.

Hazavánszorgott örömmel fogadta az anyja, nem tett neki szemrehányásokat, meg sem is verte. Készített neki puha, fehér ágylat, olyat, minőben mint kis gyermek aludt, mikor az álmos fölvel elrebegett ima után édes álmokra hajította le fűrtös fejecskejét. Nyugodtabb lett most is a lelke, de a test napról-napra betegesebb. Sorvasztó láztól égtek a nagy fekete szeméi, kicserepesedett az ajka, az arca megnyult, vékony lett, a tomp köhögés úgy összerázta.

Egy reggel halva találta az any. leányát, szép, bűnös, megtért leányát. Arczán vad kétségbe sés tükrözött vissza, felemelt uja mereven mutatott egy irányban — ajka mintegy rémes átokra nyilva...

Az any. odament. Könnyeivel törölte le arcáról a szégyenpir, csókjaival a más csókjait. Leecsukta a megtört szemeket s aztán egy mély sóhajjal vette elő megtakarított kajcárkát, melyeket mennyasszonyi koszorura zesnt, mely most jó kopor-óra, szemfedőre...

Ez volt a halott lány története. A kerek-k felverték a sarat a fehér szemfedőre, mintha a halottat üldözni, életét példázni akarnák. Durván dobták le a sirba — az esőtől csuszós talajon nem állt más, csak az any. meg én. Megfogtam az asszonyt, ki leánya után a sirba akart rohanni...

S elgondolkodtam. Szégyenérzet fogott el, hogy én ki nem hiszek a szerelmben, kit megcsaltak álnok barátok, mindent megtagadtam. Elfelejtettem, hogy van valami, a mi meg nem szűnik, el nem szakad, mert nagy és örök, az a n y a i s z e r e t e l.

A varró leány.

I r t a: G e r g e l y E r n ő.

— A bankrékhoz? Ugy-e, sok dolga van a doktor urnak? Nagyon sok?

Dehogy! Dehogy! Nincs semmi dolga. No, de a bankár ur több nagy betegségyelő egy-letnek elnöke, majd szerez ő a doktor urnak elég beteget.

A leány elsápadt. Hogy hívják azt a bankárt?

Kalmár ur, akinek tudniillik egy gyönyörű leánya van és ennek férjéül szemelte ki a doktor urat. Hihh! — nevetett hozzá az inas.

— Mondja meg az orvos urnak, hogy itt volt a Terci kisasszony, majd dé után eljön megint, — szólt a leány — s letántorgott a lepesőn.

Délután azért mégis csak eljött. Az inas régi ismerősként fogadta.

— Uram ninc honn. A rendelő órára hazajött. Volt valaki itt? — kérdezte. Mondtam, hogy Terci kisasszony a rokona. Kérdezte hogy mit mondott kedged? Megmondtam, hogy délután ismét eljön a rendelő órára. A doktor ur erre azt válaszolta, hogy elmulasztatlan teendője miatt ma rendelést nem tarthat és rögtön elsietett. De kisasszony, miért lett hirtelen oly rosszul, egészen elhalványodott?

Semmi, semmi. Legyen olyan jó és hozzon egy pohar vizet.

Szegény leány, azt hitte, megfullad.

A tálczára egy ezüst forintot tett?

— Hogy is hívják?
 — János, francziául: Jean.
 — No hát János, tenne nekem egy szivességet?

— Csak tessék parancsolni! — vágott szavába az inas, zsebretevé a forintot.
 — Nem tudja megmondani, hogy hol lakik a bankár ur?

— De-hogy nem tudom: Nem azért vittem tucatszámra a csokrokat Zelma kisasszonynak, hogy ne tudjam. A Nádor utca és József-tér sarkán.

— Köszönöm János, köszönöm.

Távozni készült.

— Mit tetszik a doktor urnak üzenni?

Semmit, éppen semmit!

Azután elmegy. Felkeresi azt a nőt, a bankár leányát, beszélni fog vele. Ő nem lehet olyan kegyetlen, ő vissza fogja adni neki a Gusztiját. Megmondja, hogy csak őt szereti igazán, egyedül őt. Házasságot is ígért neki. Le fog borulni lábai elé, átkarolja térdeit és addig fog könyörögni a nőnek, míg meg nem szánja őt.

S ha nem fogja Gusztit fogadni többé, akkor az okvetlen visszajő hozzá bűnbánóan, töredelmesen.

Elért a Józseftér és Nádor utca sarkára. Megtalálta a házat. Lélegzete elállt. Anyira sietett és nem szokta meg a sok járást. Megállt az utcaszarkon. Feléknység fogta el. Felmenjen-e? Ne menjen fel? Hát ha ott találja Gusztit? S ha ott találja? Felmegy, boldogsága függ ettől, okvetlen felmegy.

Becsengetett.

— Kit keres? — kérde a szobaleány.

— Kalmár Zelma kisasszony ő nagyságát.

M. jd bejelentem, tessék addig helyet foglalni, hogy hívják?

— De nincs itt senki, kérem?

— Senki, csak a vőlegénye, de ő mindig itt van. No de hogy hívják?

— Horn Teréz. De talán majd máskor, azaz csak jelentsen be.

A szobaleány bejelenté s válaszáért várt.

— Ki lehet ez a nő? Horn Teréz. Nevét se hallottam soha, mindenesetre bebocsátom.

— Ne bocsásd be édes, a kedvemért ne!

— monda rémülten a vőlegény.

— Ah, vagy úgy, most már csak azért is bebocsátom.

— Nevetsége ifjúkori ábránd, diákszerem! Kérlek ne engedd be magadhoz.

— Kíváncsi vagyok, mit tud mondani ön-ről a kicsike. Erressze csak be Hedvig!

Teréz belépett. Ésszembe találta magát Gusztit menyasszonyával. Gusztit a terem sarkába húzódott.

Előlepett a varróleány, hebegve kért bocsánatot, hogy alkalmatlankodni merészel.

— Nos, nos, mit akar?

— Tersi végig tekintett a nőn. Le volt sujtva.

Ezt a nőt igazán szereti Gusztáv. Ez sokkal szebb, gyönyörű, melleste ő elenyészik.

Most már mindent tud. Mi ő a királynői és gazdag szépséghez, ő, az egyszerű varróleány? Gusztira nézett. Az ijedt arccal tekintett rá szemével mintha nemán könyörögne.

— Nos, hát mit akar? Ismeri tán ezt az urat? Ő miatta jött? Beszéljen kedvesem!

Mintha Gusztit még jobban elsápadna, mintha szemével még kétségbeesettebben könyörögne...

— Ismertem valamikor — régen. — De bocsánat, nem azért jöttem ide.

— Hát mi egyebet akar? — kérde csalódottan a nő.

A leány egy percig újra habozott, Gusztávra tekintett, aztán szilárd hangon mondta:

— Szegény, varróleány vagyok. Ha ő nagysága olykor olykor igénybe venni kegyes volna...

Csak e miatt jött? Keressen fel holnap délelőtt, egy ruhát szeretnék úgy is átalakítani.

A leány kibotoéskált az ajtón.

— Úgy látszik, Gusztávom, hogy csak ugyan nagyon régi volt ez a diákszerem.

— Igen... — szólt Gusztáv és kite-

kintett az ablakon. Gyorsan visszakapta a fejét.

Tekintette épp a tova vánszorgó leányalakra esett.

*

— És a varróleány hazavánszorgott. Odahaza jól kisírta magát. Munkája sem volt már a szegénynek, de azért még sem ment el oda azért az átalakítandó ruháért.

(Vége.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

nov. 25.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 100 kg	kilós	Ar 100 kg
Bánsági ó	75	8.05	8.15	78
"	77	8.25	8.30	80
"	79	8.35	8.40	82
Tiszavidéki ó	75	8.20	8.25	78
"	77	8.35	8.40	80
"	79	8.45	8.50	82
Pestvidéki ó	75	8.15	8.20	78
"	77	8.25	8.30	80
"	79	8.35	8.40	82
Fehérmegyei ó	75	8.15	8.20	78
"	77	8.25	8.30	80
"	79	8.35	8.40	82
Bácskai ó	75	8.25	8.30	78
"	77	8.35	8.40	80
"	79	8.45	8.50	82
Észak magy	75	8.15	8.20	78
"	77	8.25	8.30	80
"	79	8.35	8.40	82

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű uj	70-72	6.85 6.70
" másodrendű "	—	6.75 6.60
Árpa takarmánynak "	60-62	4.00 4.30
" égetni való "	62-64	5.10 5.30
" serfőzdei "	64-66	6.50 8.00
Zab ———— uj	39-41	5.60 6.00
Tengeri bánsági — uj	—	4.25 4.30
" más nemű "	—	4.15 4.20
Repeze bánsági	—	0.00 1.57
		10.25 10.75

Kőbányai sertés-piac.

nov. 25.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 kilon felüli súlyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogram ulyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 20 kgon felüli súlyban) 54-55 krig. 4. Fiatal közép páronként 251—320 kg.— súlyban 54—55 krig. 5. Fiatal könnyű páronként 250 kgr. terjedő súlyban 54—56 krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 kg. felüli súlyban 52—53 krig. Közép páronként 220g—10 kg. fej súlyban 44—45 krig. Könnyű páronként 220 kg. terjedő súlyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz páronként 260 kg elüli súlyban 53¹/₂, 55 krig. Közép páronként 220—260 kg terjedő súlyban 45—46 krig. Könnyű páronként 220 kg terjedő súlyban 53¹/₂—54 krig.

Sertés létszáma 1896. nov. 23-ik napján volt készletben 7209 db. 1896. nov. hó 24-ik napján felhatalozott 205 db. 1896. nov. 24-ik napján elszállított 288 db. 1896. évi nov. hó 25-ik napjára maradt készletben 7126 db. A hizott sertés üzletirányzata — lén.ké

CSARNOK

A magyar nő a múltban és a jövőben.

Irta és elmondta Sándor József.

Az Erdélyrészi Nőiparegyesületé kolozsvári Nőipariskolájá ezredéves ünnepén. Kolozsvárt.

(Folytatás)

Csak egy korszaka volt hazánknak, a negyedik, melyben azt hittük, hogy régi népünk már-már haldokol. És nem az ellenség ütötte reánk ekkor sem a halálos döfést, — mert idegen kéztől elpusztíthatatlan a magyar, hanem önhibánk volt, mely miatt már-már

azt hittük, hogy a dísztelen sir felé közeledik nemzetünk. A régi rendi állam az évszázados küzdelmekben lassan-lassan elvérezvén és elöregedvén, Szent-István lelke, a testvéri szeretet a nemzet testéből fokról-fokra kihűlt; Árpád vérszerződésének alapja — nagy osztály-ellentétek létrehozásával — fokról-fokra feledésbe ment. Lajos király huoyta, a Hunyadi-ház kihalása, a Báthori, Bethlen, Bocskai szakadatlan küzdelmei és a rodostói bujdosók sirja után, nem levén egységes szellem többé, mely a nemzetet összetartja, ez állapottal immár a magyar szabadság és nemzeti függetlenség is veszélyeztetve volt.

Uj szervezésnek, egy második honfoglalásnak kelle tehát megindulnia, ha azt nem akartuk, hogy az emberiség fölszínéről dísztelenül elenyészve, végkép el ne tűnjünk.

És ime ekkor egy főrangú családból, melynek gyökere kimutathatólag az ősi hazából veszi kezdetét, visszajő újra Almos, őszszegyjűtő s vezetői hön szerette népét, a ki egy hunyó nemzet ébredő bölcsőjénél magalesz az álmok nagy álmódója, hogy a fajszeretet régi sasa a nemzet jövőjét és nagyságát rajzoló ábrándok alakjában ismét felszállva kebelebből, oda visszazálljon és a kétség és csüggedés va-karmaival tépdese-mardossa szívét, a mig meg nem szakadt. Széchenyi István gr. az álmok nagy álmódója, az uj Almos indul meg a jobbik kicsiny táborkarával, kiket maga toborzott s gyűjtött maga körül. Magyarország nem volt hanem lesz! — hangzik fel hittetl ajakáról s megindult egy törekény kis sajkán, a reményen, mint egykor Columbus, Mózes vagy Almos, a jövő mérhetetlen oceánja, pusztaja, sivatagja felé. Az ígérlet földjét ugyan nem érheti el, de látják szemei azt megcsillámlani; — s a magyar asszony örök büszkesége lesz az, hogy ismét nő, egy fennkölt lelkű, magasztos asszony, a ki a nemzet prófétáját ihleti s kíséri. — A gondviselés őrangyalul adja Seilern Crescencziát, e második Gizellát, az ő látnoki vezére és hű szolgája mellé, kinek nagy szellemét e nő megértvén, a nemzet uj korszaka első anyjának méltan nevezhető. Az igaz, hogy Széchenyi őszinte naplói szerint, jobban szeretve nő sem volt soha.

Majd Kossuth Lajos, a második Árpád veszi át Széchenyi István gróf 25 évig tartó küzdelmei után, a lankadó kezéből a hadvezéri botot. Szózatot ajakára megmozdul a rög, s az eltemetett jobbagy alakjában atóla kibontakozva az ember, ime egyetlen nemzeté, egy óriási hadseregé büvösödik ismét az ország. Mintha Árpád lovas seregei száguldának, melyben a Kossuth kezébe adta a Magasságheli a föltámasz harsonáját: de nem a haza földjét megostromolni, hiszen azt bírva, más most a czeünk: hazája földén szabad és független akar lenni a magyar. És e törekvésben a nemes és a pór, akiket egy emelő táplált volt egykor Azzsiában, most egymás mellett haladva a csatasorban, kihulló vérök a buzakalásstermő hazaföld rögén csökölözök s ezzel a testvériség vérkereszttel ismét megpecsételve van. S ez emberfeletti küzdelemben is Kossuth Lajos mellett, mindnyájan tudjuk, ott találjuk ismét a nőt, az annyira szeretett, bátor és elszánt lelkű asszonyt, Meszlényi Teréziát, a ki nagy férjét leányával együtt a hortalanság zarándok utján is elkísérve: e kép a világnak még egyszer a bujdosó Balisár sorsa megrendítő látványát szolgáltatá.

És ha a harmadik férfi, Deák Ferencz oldalánál, a ki ha nem is volt király, de Szent-István koronája viselőjével mindenesetre kibékíte a nemzetet, — nem is állott egy hü nő, hogy a haza sorsa fölött virrasztó gondjait megossza: cserében a legelső magyar asszony, Magyarország koronás királynéja, — E r z s é b e t Felséges asszonyunk borult le imával az önfeláldozó, puritán ember ravatala mellé; mintha csak a nemzet geniusza siratta volna bölcs es derék fiát!

(Foyt köv.)

